

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Filozoficzne podstawy wychowania
Wydział	Wydział Nauk Społecznych i Filologii
Kierunek	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia niestacjonarne
Grupa zajęć	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (standard kształcenia: Nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej)
Liczba punktów ECTS	4
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	20 godz.
Cykl dydaktyczny	2024/2025 zimowy
Semestr studiów	1
Rok studiów	1
Profil kształcenia	praktyczny
Rok realizacji	2024/2025
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	prof. UAFM dr Joanna Aksman (e-mail: jaksman@uafm.edu.pl) dr Anna Frątczak (e-mail: afratzak@afm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład
1	20 godz. 4 ECTS

2. Cele przedmiotu

C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami filozoficznymi oraz wyrobienie umiejętności posługiwania się nimi. Istotnym celem praktycznym zajęć jest także wyrobienie umiejętności włączania podstawowych treści filozoficznych do nauczania początkowego.
----	---

3. Wymagania wstępne

brak

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Student: posiada wiedzę o przedmiocie filozofii i jej poszczególnych dziedzinach, zna podstawowe pojęcia filozoficzne, rozpoznaje podstawowe problemy i dylematy filozoficzne, potrafi rozpoznawać i identyfikować zagadnienia charakterystyczne dla poszczególnych okresów w dziejach filozofii.	EUK7_W1
U1	Umiejętności: potrafi w sposób krytyczny odczytać tekst źródłowy, potrafi samodzielnie wskazać na trudności w wybranych koncepcjach filozoficznych i etycznych	EUK7_U17
U2	Umiejętności: Potrafi włączyć treści i zagadnienia filozoficzne do procesu nauczania w szczególności mając na celu rozbudzenie umiejętności kreatywnego i krytycznego myślenia	EUK7_U16, EUK7_U6, EUK7_U7, EUK7_U9
K1	Kompetencje społeczne: jest świadomy/a różnic pomiędzy myśleniem filozoficznym i zdroworozsądkowym, traktuje filozofię z szacunkiem, doceniając jej znaczenie zarówno dla rozwoju cywilizacji jak i dla rozwoju osobistego - własnego i uczniów	EUK7_KS1, EUK7_KS7

5. Treści programowe

Wykład (20 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 1)
Wyk1	Przedmiot i działy filozofii. Geneza pojęcia filozofia. Źródła filozofii. Przeprowadzenie podstawowych rozróżnień pomiędzy filozofią a zdrowym rozsądkiem, religią, ideologią, sztuką. Filozofia europejska a orientalna myśl filozoficzna. Działy filozofii. Omówienie przedmiotu i zakresu ontologii, epistemologii, aksjologii i antropologii filozoficznej. Podstawowe lektury filozoficzne
Wyk2	Początki filozofii filozofia przedsokratejska. Cywilizacyjne tło powstania filozofii greckiej. Przejście od mitu do filozofii w myśli Talesa z Miletu. Co to jest kosmologia? Istota pytania o arch na przykładzie poglądów Anaksymandra, Anaksymenesa, Empedoklesa, Anaksagorasa i Demokryta. Pierwsze ważne zagadnienia filozofii poznania; problem bytu i zmienności na przykładzie wariabilizmu Heraklita oraz ontologicznych poglądów szkoły eleackiej. Omówienie scenariusza lekcji z wykorzystaniem elementów greckiej filozofii przyrody.
Wyk3	Idealizm obiektywny na przykładzie teorii idei Platona. Omówienie metafory jaskini. Różnica pomiędzy poznaniem racjonalnym i zmysłowym. Teoria partycypacji. Metempsychoza. Wizualizacja metafory jaskini jako przykład learning by doing
Wyk4	Chrześcijaństwo a filozofia. Chrześcijańska teodycea i historiozofia. Mistyka: irracjonalizm a racjonalizm i empiryzm. Dowody na istnienie Boga. Spór o uniwersalia. Jak odpowiadać na pytania dzieci dotyczące Boga i bogów?
Wyk5	Nowożytny przełom w filozofii. Renesans w naukach filozoficznych na przykładzie poglądów i twórczości Montaigne'a, F. Bacona i N. Machiavellego. Filozofia Kartezjusza: sceptycyzm metodyczny, metoda, substancja duchowa i rozciągła; cogito i problem psychofizyczny. Monizm a pluralizm. Zagadnienie źródeł poznania na przykładzie kartezjanizmu. Aprioryzm a empiryzm w aspekcie metodologicznym i genetycznym. Aprioryzm, monizm i pluralizm na przykładzie poglądów Malebrancha, Spinozy i Leibniza. Przykład scenariusza lekcji: jak odróżniam jawę od snu? Czego uczą mnie sny?
Wyk6	Wybrane elementy etyki. Teoria etyczna Kanta. Imperatyw kategoryczny jako przykład maksymy etyki autonomicznej. Etyka autonomiczna i heteronomiczna na przykładzie kantyzmu i chrześcijaństwa. Teoria cnót na przykładzie zasady właściwego środka Arystotelesa. Przykład pogadanki: Skąd wiem co jest dobre?
Wyk7	Wybrane zagadnienia estetyki. Wątki filozoficzne w literaturze współczesnej - na przykładzie tekstów Olgi Tokarczuk. Filozoficzne aspekty koncepcji czułego narratora. Estetyka orientu. Rozbudzanie wyobraźni i krytycznego myślenia poprzez sztukę.

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
M2	Analiza tekstów
M6	Dyskusja

M11	Learning by doing
M17	Prezentacja multimedialna
M20	Wykłady

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	20 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	80 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	100 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

egzamin pisemny

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	bardzo dobrze zna podstawową tematykę zajęć jak również potrafi trafnie rozpoznać większość zagadnień szczegółowych; potrafi posługiwać się nowym słownictwem na poziomie nie mniejszym niż 90%. Wykazuje rozległą znajomość podstawowych lektur filozoficznych. Umiejętnie podchodzi do rozstrzygnięcia podstawowych dylematów filozoficznych. Potrafi samodzielnie stworzyć scenariusz lekcji z wykorzystaniem elementów edukacji filozoficznej.
Na ocenę 4,5:	dobrze zna podstawową tematykę zajęć jak również potrafi trafnie rozpoznać większość zagadnień szczegółowych; potrafi posługiwać się nowym słownictwem na poziomie 90%. Wykazuje znajomość podstawowych lektur filozoficznych. Umiejętnie podchodzi do rozstrzygnięcia podstawowych dylematów filozoficznych.. Potrafi samodzielnie stworzyć scenariusz lekcji z wykorzystaniem elementów edukacji filozoficznej.
Na ocenę 4:	zna podstawową tematykę zajęć jak również potrafi trafnie rozpoznać najważniejsze zagadnienia szczegółowe; potrafi posługiwać się nowym słownictwem na poziomie 80%. Zna podstawowe metody włączania treści filozoficznych do nauczania początkowego.
Na ocenę 3,5:	zna podstawową tematykę zajęć, potrafi posługiwać się nowym słownictwem na poziomie 70%
Na ocenę 3:	zna podstawową tematykę zajęć, potrafi posługiwać się nowym słownictwem na poziomie 60%

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. Władysław Tatarkiewicz, Historia filozofii t. I-III, PWN, Warszawa 2010
2. Jostein Gaardner, Świat Zofii, Santorski, Warszawa 1995
3. Marcin Iwanicki, Sokrates i syreny. 55 podróży filozoficznych po świecie podksiężycowym i nadksiężycowym, Fundacja Academicon, <https://filozofuj.eu/wp-content/uploads/2019/10/sokrates-i-syreny-55-podrozy.pdf>

Literatura uzupełniająca

1. Olga Tokarczuk, Czuły narrator, Wydawnictwo Literackie, Warszawa 2020
2. Karteżjusz, Medytacje o filozofii pierwszej, <http://awisniew.home.amu.edu.pl/dydaktyka/wprowadzenie-do-filozofii/teksty/Descartes%20Medytacje%20I%20II.pdf>

10. Informacja o osobach prowadzących zajęcia

Osoby prowadzące zajęcia

dr Anna Frątczak (e-mail: afratczak@afm.edu.pl)